

KAMMERI KOOL

ÕPPEKAVA

Läbi arutatud ja heaks kiidetud Kammeri Kooli õppenõukogus
29.05.2012 a. otsusega nr 1.1.-9/9

Läbi arutatud ja heaks kiidetud Kammeri Kooli hoolekogus

13.06.2012 a. otsusega nr 3

Kinnitatud Kammeri Kooli direktori käskkirjaga
29.08.2012 nr 1.1-3/81

Hinnang SA Innove õppekava- ja eksamikeskus 28.01.2013 nr 7.1-5/6751-1

Sisukord

1. Üldsätted.....	3
1.1. Kooli õppekava alused ja ülesehitus.....	3
2. Õppe- ja kasvatusesmärgid ning -põhimõtted.....	3
2.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid lihtsustatud õppes.....	3
2.2. Õppe- ja kasvatuspõhimõtted lihtsustatud õppes.....	4
2.3. Õppe- ja kasvatusesmärgid toimetulekuõppes.....	4
2.4. Õppe- ja arendustegevuse põhimõtted toimetulekuõppes.....	5
3. Tunnijaotusplaan õppeaineti, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted.....	7
3.1. Tunnijaotusplaan kohustuslike õppeaineti ja aastati lihtsustatud õppele.....	7
3.2. Valikainete loendid ja valimise põhimõtted.....	7
3.3. Valikainete valimise põhimõtted.....	7
3.4. Tunnijaotusplaan kohustuslike õppeaineti ja aastati toimetulekuõppele.....	8
3.5. Valikainete loendid õppeaineti ja aastati toimetulekuõppel.....	8
4. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted.....	8
4.1. Täisväärtuslik ühiskonnaliige.....	8
4.2. Väärtused ja kõlblus.....	9
4.3. Tervis ja ohutus.....	10
4.4. Keskkond ja säästev areng.....	11
4.5. Teabekeskkond.....	11
5. Lõimingu põhimõtted.....	12
6. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted.....	12
6.1. Ülekooliliste projektide kavandamise põhimõtted.....	13
6.2. Koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted.....	13
7. Õppe ja kasvatus korraldus.....	13
7.1. Õppe ja kasvatus korraldus lihtsustatud õppes.....	13
7.2. Õppe ja kasvatus korraldus lisaõppes.....	13
7.3. Õppe ja kasvatus korraldus toimetulekuõppes.....	14
8. Hindamise korraldus.....	14
8.1. Hindamise eesmärk.....	14
8.2. Kujundav hindamine.....	15
8.3. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus.....	15
8.4. I klassi hindamisjuhend.....	16
8.5. Kokkuvõtavad hinded ja järgmise klassi üleviimine.....	17
8.6. Põhikooli lõpetamine.....	18
8.7. Toimetulekuõppe õpilaste hindamisjuhend.....	18
9. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.....	20
10. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted.....	21
10.1. Õpiabisüsteemi etapid.....	21
10.2. Tegevused käitumisraskustega õpilase korral.....	21
10.3. Tugiteenused.....	22
11. Karjääriteenuste korraldus.....	23
11.1. Lihtsustatud õppes.....	23
11.2. Toimetulekuõppes.....	23
12. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted.....	23
13. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	24

1. Üldsätted

1.1. Kooli õppekava alused ja ülesehitus

1.1.1. Kammeri Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

Õppekava terviktekst on köidetuna kättesaadav kooli raamatukogus ja veebilehel.

1.1.2. Õppekava koostamisel on lähtutud „Põhikooli riiklikust õppekavast”, „Põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast“ ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.

1.1.3. Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korra eest vastutab kooli direktor. Kooli õppekava kehtestab direktor.

1.1.4. Kooli õppekavas on üldosa ja ainekavad. Ainekavad on esitatud valdkonniti koondatud lisadena. Lisades esitakse ka läbivate teemade kavad kooliastmeti.

1.1.5. Põhikooli kooliastmed on:

- (1) I kooliaste – 1. – 3. klass
- (2) II kooliaste – 4. – 6. klass
- (3) III kooliaste – 7. – 9. klass

1.1.6. Põhikooli toimetulekuõppes on õpe jagatud:

- (1) 1.- 2.klass
- (2) 3.- 6.klass
- (3) 7.- 9.klass

1.1.7. Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- (1) õppe- ja kasvatuseesmärgid ning põhimõtted;
- (2) tunnijaotusplaani õppeaineti ja klassiti, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted;
- (3) läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted;
- (4) ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;
- (5) õppe ja kasvatuse korraldus ning ajakasutus;
- (6) hindamise korraldus;
- (7) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- (8) õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted;
- (9) karjääriteenuste korraldus;
- (10) õpetaja töökava koostamise põhimõtted;
- (11) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

1.1.8. Ainekavad esitatakse klassiti.

2. Õppe- ja kasvatuseesmärgid ning -põhimõtted

2.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid lihtsustatud õppes

2.1.1. Tagada HEV õpilastele võimalikult hea toimetulek edaspidises elus. Selleks toetame iga õpilase arengut, loome võimalused õpitu kasutamiseks praktikas ning väärtustame vaimset ja füüsilist tervist.

2.1.2. Kammeri Koolis on turvaline, nii vaimset kui füüsilist tervist arendav ning koostööd soosiv õpi- ja kasvukeskkond. Kerge ja mõõduka intellektipuudega õpilastele on loodud parimad võimalused, et kooli lõpetamisel suunduda võimalikult iseseisvana tööellu või jätkata õpinguid teistes õppeasutustes.

2.1.3. Lihtsustatud õppe põhiülesanne on suunata kerge intellektipuudega õpilase arengut ja aidata kujuneda isiksusel, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end oma rahva liikmena ja riigi kodanikuna.

2.1.4. Toimetulekuõppe põhiülesanne on toetada mõõduka intellektipuudega õpilase arengut ning tema kujunemist Eesti kodanikuks, kes tuleb eluga toime tuttavates tingimustes, teeb võimetekohast praktilist tööd ja teab oma kuulumisest oma rahva ja Eesti kodanike hulka.

2.2. Õppe- ja kasvatuspõhimõtted lihtsustatud õppes

2.3.1. Kooli õppe- ja kasvatustöö korralduses keskendutakse igale õpilasele, arvestades tema võimeid, individuaalseid, vanuselisi ja soolisi iseärasusi.

Tähelepanu on suunatud tolerantsile teistsuguse ja erinevuse suhtes, kaaslaste erivajaduse mõistmisele.

2.3.2. Kõigi õpilaste arengu korrigeerimine. Õppetöö kavandamisel arvestatakse nii klassi tervikuna kui ka iga õpilast individuaalselt. Korrigeerimist vajavad õpilase kõik psüühika- ja isiksuse omadused ning tegevusvaldkonnad: tunnetustegevus, kõne ja suhtlemine, tunde- ja tahtevald, psühhomotoorika, hinnangud, hoiakud, jne.

2.3.3. Õpetamise ja kasvatamise praktiline suunitlus. Õppekava sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste, väärtushinnangute ja igapäevases elus toimimisviiside omandamisele- seda praktilise õppeviisi kaudu.

2.3.4. Õpilaste aktiveerimisel ja õpitegevuse kujundamisel on keskne koht sotsiaalsete kogemuste omandamisel, eeldades õpilase psüühilisele arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õpitegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist.

2.3.5. Õppekava avatus. Arvestatakse erinevate tasandite osalust. Koostöö: õpilane ja õpetaja, lapsevanematega, erinevate institutsioonidega (kutsekoolid, tulevased tööandjad).

2.3. Õppe- ja kasvatusesmärgid toimetulekuõppes

2.2.1. Toimetulekuõppe põhiülesanne on toetada mõõduka intellektipuudega õpilase arengut ning tema kujunemist Eesti kodanikuks, kes tuleb eluga toime tuttavates tingimustes, teeb võimetekohast praktilist tööd ja teab oma kuulumisest oma rahva ja Eesti kodanike hulka.

2.2.2. Toimetulekuõppe üldeesmärk on aidata kujuneda isiksusel, kes vastavalt oma võimetele:

- (1) teadvustab ennast (MINA) ja kaasinimesi (MINA–MEIE–TEISED), on teadlik nende erisuste ja eri kultuuride võimalikkusest, eristab kuuluvust OMA–VÕÕRAS–ÜHINE;
- (2) suhtub positiivselt iseendasse, oma perekonda, kaaslastesse ja kodumaasse;
- (3) järgib võimetekohaselt õigusnorme, hoidub vägivallast;

- (4) järgib võimetekohaselt oma tervise ja looduse hoidmise põhimõtteid;
- (5) orienteerub keskkonnas ja igapäevastes toimingutes, tegutseb tuttavates
- (6) situatsioonides, hoidub teadaolevatest ohtudest ja küsib vajaduse korral abi;
- (7) valdab järgmisi elementaaroskusi: vaatlemine, kuulamine;
- (8) mõistab talle suunatud kohandatud kõnet ja/või alternatiivseid väljendusvahendeid;
- (9) väljendab arusaadavalt oma soove/vajadusi omandatud keeleüksuste ja/või alternatiivsete väljendusvahendite abil;
- (10) tuleb toime võimetele vastavate lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisesannetega;
- (11) mõistab töö vajalikkust, valdab baasoskusi, suudab tööaja jooksul alluda töödistsipliinile;
- (12) teeb jõukohast tööd, on valmis jätkuõppeks.

2.4. Õppe- ja arendustegevuse põhimõtted toimetulekuõppes

2.4.1. Toimetulekuõppes lähtutakse põhimõtetest, mille kohaselt igaühel peab olema võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Õppekorralduses ja õppesisu valikul lähtutakse iga õpilase arengutasemest valdkonniti, arvestatakse õpilaste potentsiaalseid võimeid ja teisi individuaalseid iseärasusi.

2.4.2. Toimetulekuõppes ja igapäevastes koolisuhetes peetakse oluliseks samu humanistlikke seisukohti, mida püstitab põhikooli riiklik õppekava. Enam pööratakse tähelepanu oma võimaluste ja piirangute teadvustamisele, sallivusele erinevuste suhtes ning kaaslaste erivajaduse mõistmisele.

2.4.3. Õppekava taotleb iga õpilase arengu toetamist: lapse arengupuute ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Arendamine toimub iga lapse arengutaseme ja arenguvõimaluste hindamise alusel.

2.4.4. Õppetöö kavandamisel arvestatakse nii klassi tervikuna, puude struktuurist tulenevaid õpilasarühmi klassis kui ka iga õpilast individuaalselt. Õppeülesanded valitakse õpilase potentsiaalset arenguvalda arvestades: need nõuavad pingutust, kuid abi korral on jõukohased. Arendamist vajavad toimetulekuõppel oleva õpilase psüühika, isiksuseomadused ning tegevusvaldkonnad: tunnetustegevus (tähelepanu, taju, mälu, mõtlemine); suhtlemisvahendid ja suhtlemine; tunde- ja tahtevald; psühhomotoorika; hinnangud ja hoiakud jne. Õpetamise tulemusel kujunevad ajus kompensatsioonimehhanismid – muutub ja täiustub kahjustatud (alaarenenud) funktsionaalsüsteemide talitlus, hakkavad arenema mõned puuduvad süsteemid. Eesmärk on kujundada organismi funktsioonid võimalikult iseseisvaks toimetulekuks sotsiaalses keskkonnas. Üldised arengueesmärgid konkretiseeritakse kooli õppekavas arengu- ja tegevusvaldkondade kaupa, individuaalseid kajastavad individuaalsed õppekavad, mille koostamisel arvestatakse ka isiklikke rehabilitatsiooniplaane.

2.4.5. Õpetamine ja kasvatamine toimub jõukohase praktilise tegevuse protsessis, millega kaasneb õpilastele mõistetav verbaalne teave. Eesmärk on, et õpilased omandaksid jõukohased praktilised oskused ja selleks vajalikud minimaalsed teadmised igapäevastes korduvates situatsioonides toimetulekuks. Oskused

konkretiseeritakse õpitulemustes, mis on kooli õppekavas ainekavade koostamise aluseks. Elus toimetuleku oskuste kujundamisel on olulisemad elu- ja toimetulekuõpe ning tööõpe (kunst ja käeline tegevus). Toimetuleku eelduseks oleva mootorika arendamine toimub peamiselt rütmika ja kehalise kasvatus tundides ning klassi- ja koolivälises tegevuses.

Oma ja teiste tegevust, sh käitumisele võimalikult adekvaatse hinnangu andmist, kujundatakse pidevalt, rõhutatakse positiivset ja suunatakse otsima eksimuse parandamise võimalusi.

2.4.6. Õppimine toimub võimalikult reaalses keskkonnas. Toimetulekuõpe suunab õpilast täitma korduvates situatsioonides praktilisi ülesandeid koostegevuses ja eeskuju järgi, rakendama omandatud oskusi näidise ja lihtsa suulise korralduse alusel. Õpilased võtavad võimete kohaselt osa oma tegevuse kavandamisest ja tulemuse hindamisest.

Õpilase tähelepanu tuleb lõpptulemuse saavutamiseks suunata iga osatoimingu tähtsusele.

Õpilaste aktiveerimine eeldab nende psüühilisele arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õpitegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist.

Tähtsustatakse õpilase huvi kujundamist võimalikult iseseisvalt tegutsemiseks.

2.4.7. Oluline on õpetaja ja õpilase positiivne ühistegevus, õpilase tegevus potentsiaalses arenguvallas, abi täpne reguleerimine. Õpioskuste kujundamist soodustavad kõigi pedagoogide ja lastevanemate ühised nõudmised ja samalaadne abi. Toimingute struktuuri omandamine toimub minimaalsete tegevussammude ja osaoskuste kaupa, omandatud osatoimingud ühendatakse ahelaks.

2.4.8. Kooli õppekava rakendamisel ja arendamisel arvestatakse konkreetse kooli ja klassi õpilastega. Tähtis on koostöö eripedagoogide, õpetajate, lapsevanematega, kutseõppe korraldajatega, valla või linna esindajatega ning vajaduse korral spetsialistidega väljastpoolt kooli.

2.4.9. Praktilise tegevuse baasil areneb suhtlemine ja kogemustele (mälu kujutlustele) toetuv vaimne tegevus, kujunevad tunnetustegevuse elementaarsed oskused.

2.4.10. Õppe- ja kasvatusprotsessi käigus õpivad õpilased oma võimetele vastavalt:

- (1) kasutama olemasolevaid teadmisi ja oskusi varieeruvates tingimustes;
- (2) küsima ja uusi oskusi omandama;
- (3) tegutsema;
- (4) kasutama oma kaemuslik-kujundilist intellekti, reguleerima emotsioone lähtuvalt oma intellekti arengust;
- (5) konstrueerima eeskuju ja näidise alusel;
- (6) võrdlema oma tegevuse tulemust etaloniga;
- (7) õppima koostegevuses või juhendatult koos teistega, õppima jälgima kaaslaste ja oma tegevust ning hindama resultaati;
- (8) lahendama praktilisi probleeme ja tegema valikuid.

3. Tunnijaotusplaani õppeainete, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted

Õppeained jagunevad kohustuslikeks õppeaineteks ja valikõppeaineteks.

3.1. Tunnijaotusplaani kohustuslike õppeainete ja aastati lihtsustatud õppele

Õppeained	Klassid	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Eesti keel		7	9	8	8	7	6	6	6	6
Inglise keel						2	2	2	2	2
Matemaatika		5	5	5	5	5	5	4	5	5
Loodusõpetus		1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu							1	2	2	1
Inimeseõpetus		1	1	1	2	2	2	2	2	1
Muusikaõpetus		1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunstiõpetus		1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kehaline kasvatus		2	3	3	2	2	2	2	2	2
Tööõpetus		2	2	2	2	4	4	4	5	7
Valikõppeained				2	2	2	2	2	2	2
Nädalakoormus		20	23	25	25	28	30	30	32	32

3.2. Valikainete loendid ja valimise põhimõtted

Kool võimaldab õpilasele õppe valikainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt klassidele esitatud nädala õppetundide mahus:

Õppeained	Klassid	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Liiklusõpetus				2						
Inglise keel					2					
Arvutiõpetus									2	2
Tehnikaõpetus						2	2	2		

3.3. Valikainete valimise põhimõtted

- (1) valikainete valiku teeb kool, kooskõlastades valikainete loendi kooli hoolekoguga;
- (2) valikainete valikul on määravaks kvalifitseeritud spetsialisti olemasolu;
- (3) valikainete sisuline pool peab täiendama õpilase väärtus- ja sotsiaalpädevusi ning toetama aineõpet.

3.4. Tunnijaotusplaani kohustuslike õppeainete ja aastati toimetulekuõppe

Õppeained	Klassid	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	LA1	LA2
		Elu- ja toimetulekuõpe	4	5	5	5	7	7	6	6	6	
Eesti keel	4	5	5	5	7	7	7	7	7			
Matemaatika	2	3	4	4	5	5	4	4	4			
Kunst ja käeline tegevus	5	5	5	5	5	2	2	2	2			
Muusikaõpetus	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
Tööõpe						5	5	7	7			
Kehaline kasvatus	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
Rütmika	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Valikõppeained							2	2	2	32	32	
Lubatud koormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32	32	32	32

Õpetamine toimub toimetuleku riikliku õppekava ja/või individuaalse õppekava aluse, mille koostab meeskond (pedagoogid, logopeed) iga õpilase jaoks.

3.5. Valikainete loendid õppeainete ja aastati toimetulekuõppel

Õppeained	Klassid	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	LA1	LA2
		Arvutiõpetus								2	2	2

4. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted

Läbivad teemad puudutavad õpilase isiksuse ja sotsiaalse arengu seisukohalt olulisi eluvaldkondi.

Läbivate teemade õpetamise eesmärk on kujundada teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumisnorme valdkondades, millel on kokkupuutepunkte paljude õppeainetega.

Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu kooli tegevuse kaudu: ainekavade, kooli mikrokliima, juhtimise ja majandamise kaudu.

4.1. Täisväärtuslik ühiskonnaliige

4.1.1. Läbiva teema „Täisväärtuslik ühiskonnaliige” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid, tunneb end ühiskonnaliikmena, on valmis

õppima, täitma erinevaid rolle elu- ja töökeskkonnas, väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on salliv ja koostööaldis.

4.1.2. Õpilast suunatakse:

- (1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
- (2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- (3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- (4) arendama oma õpi-, suhtlemis-, koostöö-, otsustamis- ning teabega ümberkäimise oskusi;
- (5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega;
- (6) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse, nende tavadesse ja loomingusse ning taunima diskrimineerimist;
- (7) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära.

4.1.3. Teema käsitlemine I kooliastmes

- (1) Koostöö ja ühiste otsuste tegemine.
- (2) Positiivse hoiaku kujundamine õppimisse, esmaste õpioskuste omandamine.
- (3) Erinevate elualade ja ametitega tutvumine.
- (4) Oma kultuurikeskkonnatavades osalemine ja sellega seonduvate emotsioonide kogemine.

4.1.4. Teema käsitlemine II kooliastmes

- (1) Ühisalgatuseks iseseisvalt tegutsemine, probleemi lahendamine, vastutuse ja kohustuste võtmine.
- (2) Sotsiaalsed ja toimetulekuoskused, oma huvide ja võimete tundmaõppimine ning arendamine.
- (3) Erinevate elukutsete ja tööde tutvustamine.
- (4) Positiivsete hoiakute kujundamine erinevate kultuuride ja inimeste suhtes.

4.1.5. Teema käsitlemine III kooliastmes

- (1) Oma võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamine.
- (2) Õpioskuste arendamine.
- (3) Edasiõppimisvõimaluste teadvustamine ja kutsenõustamises osalemine.
- (4) Oma ja teiste kultuuride erinevuste mõistmine.

4.2. Väärtused ja kõlblus

4.2.1. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

4.2.2. Õpilast suunatakse:

- (1) tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid;
- (2) analüüsima süstemaatiliselt kõlblisi norme ja väärtusi;
- (3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- (4) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;

- (5) osalema klassi, kooli, huviringi jm eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;
- (6) analüüsima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskust.

4.2.3. Teema käsitlemine I kooliastmes

- (1) Mina ise.
- (2) Viisakus, õiglus, ausus, hoolivus, sallivus.
- (3) Lugupidamine iseenda ja teiste vastu.

4.2.4. Teema käsitlemine II kooliastmes

- (1) Kõlbeliste normide teadvustamine.
- (2) Sallivus ja lugupidamine erinevate inimeste vastu.

4.2.5 Teema käsitlemine III kooliastmes

- (1) Erinevate maailmavaadete väärtustamine.
- (2) Oma seisukohtade põhjendamine.
- (3) Eelarvamusteta, taktitundeline ja avatud suhtumine erinevustesse.

4.3. Tervis ja ohutus

4.3.1. Teema käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks.

4.3.2. Tervisekasvatus põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab TEK põhimõtete rakendamine koolis.

Õpilast suunatakse:

- (1) oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
- (2) kasutama oma teadmisi ja üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalise keskkonna kujundamiseks;
- (3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
- (4) leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid;
- (5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

4.3.3. Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

Õpilast suunatakse:

- (1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
- (2) vältima ohuolukordadesse sattumist;
- (3) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
- (4) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
- (5) kujundama õiget liikluskäitumist;
- (6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

4.3.4. Teema käsitlemine I kooliastmes

- (1) Tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamine.
- (2) Tervist väärtustava hoiaku kujundamine.

- (3) Ohu olemuse ja selle tekkepõhjuse mõistmine ning ohutu ja turvalise käitumisoskuse omandamine.

4.3.5. Teema käsitlemine II kooliastmes

- (1) Väärtushinnangute kujundamine, õpetuse elulähedus ja levinuma riskikäitumise ärahoidmine.
- (2) Noortelt noortele metoodikal põhinevate tunniväliste projektide korraldamine.

4.3.6. Teema käsitlemine III kooliastmes

- (1) Tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamine ning tervisliku ja ohutu käitumisoskuse arendamine.
- (2) Klassiväliste ennetusprogrammide korraldamine ning õpilaste kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustesse.

4.4. Keskkond ja säästev areng

4.4.1. Läbiva teema „Keskkond ja säästev areng” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning on valmis leidma säästlikke lahendusi.

4.4.2. Õpilast suunatakse:

- (1) aru saama loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- (2) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil;
- (3) kujundama isiklikke keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
- (4) kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise;
- (5) hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

4.4.3. Teema käsitlemine I kooliastmes

- (1) Igapäevaelu nähtuste ning looduse vahetu tajumine.
- (2) Kodu- ja kooliümbruse keskkonnaga tutvumine.
- (3) Keskkonnaprobleemide ennetamine.

4.4.4. Teema käsitlemine II kooliastmes

- (1) Koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemine.
- (2) Keskkonnaalase otsustamisoskuse arendamine.
- (3) Säästev suhtumine ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamine.
- (4) Enda teadvustamine tarbijana.

4.4.5. Teema käsitlemine III kooliastmes

- (1) Kohalike ning globaalsete keskkonnaprobleemide käsitlemine.
- (2) Arusaama kujundamine loodusest kui terviksüsteemist.
- (3) Vastutustundlik ning säästev suhtumine oma elukeskkonda.

4.5. Teabekeskkond

4.5.1 Läbiva teema „Teabekeskkond ” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks ja uuendusaltiks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud

kommunikatsioonieetika järgi ning tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

4.5.2 Õpilast suunatakse:

- (1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- (2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- (3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
- (4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskkondi;
- (5) arendama teabeanalüüsi oskust;
- (6) omandama teadmisi tehnoloogiast toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
- (7) aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- (8) mõistma ja hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamise seotud eetilistes küsimustes;
- (9) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks.

4.5.3 Teema käsitlemine I kooliastmes

- (1) Õpilase igapäevane teabekeskkond.
- (2) Infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid.

4.5.4 Teema käsitlemine II kooliastmes

- (1) Avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused.
- (2) Põhilised kommunikatsiooniformaadid.
- (3) Tehnoloogia kasutamine kooli ja õppetööga seonduvates praktilistes ülesannetes.

4.5.5 Teema käsitlemine III kooliastmes

- (1) Meedia roll ühiskonnas, meedia kui teabeallikas.
- (2) Internetiohud.
- (3) IKT rakendamine igapäevaelus ja õpingutes.

5. Lõimingu põhimõtted

5.1. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõimingu toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava arenduses ning õpetaja õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

5.2. Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning –viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldatakse koolis õpet ja kujundatakse õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

6. Ülekoolliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

6.1. Ülekooliliste projektide kavandamise põhimõtted

6.1.1. Kooli arengukavast, põhieesmärkidest, traditsioonidest, spordi- ja huvitegevusest lähtuvalt kavandab kool ülekoolilisi projekte.

6.1.2. Projekte võivad algatada ka õpilasaktiiv ja kooli hoolekogu. Kavandatud ülekooliline tegevus on sätestatud kooli üldtööplaanis.

6.1.3. Ülekoolilised projektid (nt tervisepäevad, matkad, suuspäevad, rahvakalendri- ja riiklikud tähtpäevad) toetavad suhtlus- ja ettevõtlikkuse ning sotsiaalsete pädevuste omandamist.

6.2. Koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

6.2.1. Koolidevahelistes projektides osalemisel soovib kool keskenduda õpilastes väärtuspädevuste, sotsiaalsete pädevuste, õpipädevuste, suhtluspädevuste ja ettevõtlikkuspädevuste arendamisele.

6.2.2. Traditsioonilised koolidevahelised projektid on:

- (1) EO Eesti Ühenduse spordiüritused
- (2) HEV õpilaste lauluvõistlus
- (3) teatrifestival, „Savilind”
- (4) maakonna ja üleriigilised konkursid
- (5) valla koolide spordivõistlused

7. Õppe ja kasvatuse korraldus

7.1. Õppe ja kasvatuse korraldus lihtsustatud õppes

7.1.1. Õpe on korraldatud viisil, kus kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel eristades tavapäraseid ainetunde.

7.1.2. I kooliastmes viib läbi õpetust peamiselt klassiõpetaja.

- (1) II kooliastmes toimub üleminek:
- (2) 4. klassis viib läbi õpetust peamiselt klassiõpetaja,
- (3) 5. klassis vahetub klassijuhataja ning õpetust viivad läbi aineõpetajad.
- (4) 6. klassis ja III kooliastmes viivad õpetust läbi aineõpetajad.

7.1.3. Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg kavandatakse õpetaja töökavas.

Õppekäigupäevale minekuks esitatakse direktorile vastav taotlus.

7.1.4. Traditsioonilised projektipäevad määratakse kooliaasta algul kooli üldtööplaanis.

7.2. Õppe ja kasvatuse korraldus lisaõppes

7.2.1. Eesmärk on pakkuda täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks või üleminekuks tööturule.

7.2.2. Lisaõppesse võetakse õpilasi, kes on saanud põhikooli lõputunnistuse samal aastal ning kes ei ole valmis õpinguid jätkama või tööturule suunduma või kes ei pääsenud soovitud õppeasutusse.

7.2.3. Lisaõppe kestus on üks õppeaasta. Lisaõppes osalejale võimaldatakse juhendatud õpet 1050 õppetunni ulatuses, millest 525 õppetundi moodustab üldhariduslik õpe ja 525 õppetundi kutsealane ettevalmistus ning sotsiaalsete ja enesekohaste oskuste arendamine. Kutsealast ettevalmistust tehakse koostöös kohase kutseõppeasutuse või tööandjaga.

7.2.4. Igale õpilasele koostatakse üleminekuplaan, kus määratakse selle õpilase konkreetne õppe sisu ja päevakava. Üleminekuplaani koostamisel arvestatakse õpilase teadmisi ja oskusi, õpilase ja vanema soove ja vajadusi ning kooli võimalusi.

7.3. Õppe ja kasvatuse korraldus toimetulekuõppes

7.3.1. Toimetulekuõppel olevatele õpilastele koostatakse individuaalne õppekava, milles keskendutakse ainekavades märgitud tegevustele ja teemadele.

7.3.2. 1.–2. klassis jaguneb õpetus tegevusvaldkondadeks, 3. klassist kuni põhikooli lõpetamiseni õppeaineteks, mis realiseeritakse üldõpetuse põhimõttel.

7.3.3. Õppe ja kasvatuse ajakasutus (sealhulgas projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg) määratakse kooli õppekavas, arvestades „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele, õpilase suurima nädalakoormuse piiranguid ning tunnijaotusplaani.

7.3.4. Lapsevanema poolt hiljemalt 9. klassi esimesel poolaastal esitatud põhjendatud taotluse alusel võib õppenõukogu otsusega pikendada õpilase õppeaega kahe õppeaasta võrra kuni 32 nädalatunni ulatuses igal õppeaastal. Täiendavate õppeaastate kohustuslike ja valikainete kohta koostatakse jätkuvalt õpilasele individuaalne õppekava. Järgmise õppeaasta valikainete sisu kinnitatakse hiljemalt õppeaasta viimases õppenõukogus arvestades õpilaskontingenti ja kooli võimalusi õppetöö läbiviimiseks.

8. Hindamise korraldus.

8.1. Hindamise eesmärk

- (1) toetada õpilase arengut;
- (2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- (3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- (4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- (5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;

- (6) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

8.2. Kujundav hindamine

- (1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.
- (2) Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- (3) Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt ja kaaslastelt suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste, oskuste, käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.
- (4) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust seada eesmärgid ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õppimotivatsiooni.
- (5) Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Koolis reageeritakse juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
- (6) Vähemalt üks kord aastas või vastavalt vajadusele toimub arenguestlus, kus analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast. Arenguestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.
- (7) Kujundava hindamise ühe vahendina võib õpetaja kasutada õpimappi, mis sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet.

8.3. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

8.3.1. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

8.3.2. Koolis hinnatakse viie palli süsteemis:

- (1) hindegaga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- (2) hindegaga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- (3) hindegaga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad

- õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- (4) hindegaga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
  - (5) hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
- 8.3.3. Kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest:
- (1) hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust,
  - (2) hindegaga „4” 75–89%,
  - (3) hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%.
- 8.3.4. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
- 8.3.5. Hindele „puudulik” või „nõrk” sooritatud tööd võib järele vastata.
- 8.3.6. Pikaajalise haiguse tõttu koolist puudunud õpilasele koostab aineõpetaja õpiabi plaani järeleõppe toetamiseks ning järeltööde sooritamiseks. Järele tehtud töö eest saadud hinne kantakse e-Kooli kaldkriipsuga põhjuse järele
- 8.3.7. Järelevastamine ja järeltööde sooritamine on võimalik kokkuleppel aineõpetajaga õppeveerandi lõpuni.

8.4. I klassi hindamisjuhend

8.4.1. Hindamise alused

- (1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja püstitatud eesmärkidega.
- (2) Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse suulise ja kirjaliku sõnalise hinnanguga.
- (3) Õpitulemusi hindab aineõpetaja. Käitumist ja tööoskuseid hindab klassijuhataja koos aineõpetajate- ja kasvatajatega.

8.4.2. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

- (1) Õpilane saab iga õppeveerandi lõpus klassitunnistuse, millele on märgitud kokkuvõtvad hinnangud.
- (2) Õpilase teadmisi ja oskusi õppeainetes hinnatakse järgmiste hinnangutega: “väga hea”, “hea”, “vajad abi”, “ei tule toime”. Hinnang “ei tule toime” näitab, et õpilane ei ole täitnud oodatavaid õpitulemusi ja püstitatud eesmärgid ning see on aluseks õpilase jätmiseks klassikursust kordama.

8.4.3. Käitumise, hoolsuse ja tööoskuste hindamine

- (1) Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ja õpilaskodus.
- (2) Tööoskuste hindamise aluseks on keskendumine, aktiivsus, rühmatööst osavõtt ja kaasõpilastega arvestamine õppetunnis.

- (3) Õpilase hoolsuse hindamise aluseks on kohusetundlikkus, töökus ja oskus hoolitseda oma asjade eest.
- (4) Õpilase käitumist, hoolsust ja töösukuseid hinnatakse järgmiste hinnangutega: “alati”, “vahelduvalt”, “harva”.

8.5. Kokkuvõtavad hinded ja järgmise klassi üleviimine

- (1) Kokkuvõttev hinne on koolis õppeaine veerandi- või aastahinne.
- (2) Veerandi hinne pannakse välja õppeveerandi lõpul antud õppeveerandi jooksul saadud hinnete alusel.
- (3) Õppeaines, mida õpitakse ühe nädalatunniga, pannakse veerandihinded välja II ja IV veerandi lõpus.
- (4) Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud veerandihinnete alusel.
- (5) Kirjalikke kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid edastatakse lastevanematele õppeveerandi lõpus antava tunnistuse kaudu.
- (6) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine veerandihinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindetele „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.
- (7) Õpilasele, kelle veerandihinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- (8) Aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmise klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmise klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
- (9) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt veerandihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
- (10) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- (11) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang.

Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

- (12) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

8.6. Põhikooli lõpetamine

- (1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami kooli valikul.
- (2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
- 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
  - 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

8.7. Toimetulekuõppe õpilaste hindamisjuhend

8.7.1. Hindamise eesmärk

- (1) Õpitulemuste hindamine:
- 1) annab teavet individuaalse õppekava (IÕK) täitmisest ning on aluseks õpetaja tegevusele õppimise ja arengu toetamisel;
  - 2) motiveerib õpilast sihikindlamalt õppima;
  - 3) suunab õpilase enesehinnangu kujunemist ja on abiks sotsialiseerumise protsessil.
- (2) Käitumise ja hoolsuse hindamine motiveerib ja suunab õpilast:
- 1) järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme;
  - 2) täitma kooli kodukorranõudeid;
  - 3) täitma õpiülesandeid;
  - 4) täitma koolikohustust.

8.7.2. Hindamise alused

- (1) Hindamine toimub õpilasele koostatud individuaalse õppekava nõuete alusel. Õpieesmärkide saavutamise taset hinnatakse sõnaliste hinnangutega. Hindamisel kohaldatakse põhikooli riiklikus õppekavas hindamise kohta sätestatud.
- (2) Õpitulemusi hindab klassi- ja aineõpetaja. Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja koos abiõpetaja, aineõpetajate ning kasvatajaga.

8.7.3. Hindamispõhimõtted ja hindamisest teavitamine

- (1) Hindamispõhimõtteid tutvustab õpetaja õppeaasta alguses õpilastele ja lapsevanematele.

- (2) Lapsevanemal on õigus saada teavet õpilase hindamise ja hindamise korra kohta klassijuhatajalt.
- (3) Hindamisjuhend on lapsevanematele tutvumiseks avalikustatud kooli veebilehel.

8.7.4. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

- (1) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja.
- (2) Hinnatakse õpilase suulisi, kirjalikke vastuseid ja praktiliste tööde ning tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele ning IÕK püstitatud eesmärkidele.
- (3) Õpilase arengut hinnatakse järgmiste hinnangutega:
  - 1) „tuleb hästi toime“ (THT)
  - 2) „tuleb toime“ (TT)
  - 3) „tuleb toime sõnalise abiga“ (TTSA)
  - 4) „tuleb toime eeskuju järgi“ (TTEJ)
  - 5) „tuleb toime koostegemisel“ (TTKT)
  - 6) „vahel tuleb toime“ (VTT)
  - 7) „ei tule toime“ (ETT)
- (4) Hinnang „ei tule toime“ viitab vajadusele muuta individuaalset õppekava ning seda ei kasutata kokkuvõtval hindamisel.
- (5) Õppeprotsessis antakse õpilasele suulisi ja kirjalikke hinnanguid.
- (6) Õpetaja teeb jooksva hindamise eesmärgil lapse arengu kohta vähemalt üks kord nädalas märkmeid, et oleks võimalik õpilase arengut iseloomustada ning vajadusel individuaalset õppekava korrigeerida.

8.7.5. Kokkuvõtvad hinnangud ja järgmisse klassi üleviimine

- (1) Kokkuvõtvad hinnangud kirjeldavad lapse arengut, kooliastme pädevuste ja õpioskuste kujunemist, õppeprotsessis osalemist ning õpitulemusi. Kokkuvõtvates hinnangutes tuuakse esile õpilase edusammud ning juhitakse tähelepanu arendamist vajavatele oskustele ning vajakajäämistele teadmistes.
- (2) Õpilasi hinnatakse kirjaliku kokkuvõttega neli korda õppeaastas. Sõnalised kokkuvõtvad hinnangud kantakse e-kooli ja klassitunnistusele punktis 4.3 viidatud lühenditena. Õppeaasta lõpus kirjeldatakse õpilase arengut lähtudes IÕK-st kirjalikult ka hinnangulehel.
- (3) Kui õpilane ei tule toime IÕK-s püstitatud eesmärkide saavutamise, korrigeeritakse kõigi osapoolte osavõtul õpilase IÕK.
- (4) Kõik põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava toimetulekuõppe õppekavade järgi õppivad õpilased viiakse üle järgmisse klassi.

8.7.6. Põhikooli lõpetamine

- (1) Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava toimetulekuõppe õppekavade järgi õppiv põhikoolilõpetaja põhikooli lõpetamiseks eksameid ei soorita.
- (2) Toimetulekuõppes väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel põhikooli lõputunnistus õpilasele, kes on läbinud temale koostatud individuaalse õppekava.

8.8. Käitumise ja hoolsuse hindamine

- (1) Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.
- (2) Käitumishindega „eeskujulik“ (E) hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja regulaarselt.
  - 1) Käitumishindega „hea“ (H) hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.
  - 2) Käitumishindega „rahuldav“ (R) hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi.
  - 3) Käitumishindega „mitterahuldav“ (MR) hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorrareegleid, ei allu õpetajate nõudmistele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme.
  - 4) Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise pärast.
  - 5) Käitumishinde „mitterahuldav“ kinnitab õppenõukogu.
- (3) Õpilase hoolsuse hindamise aluseks on tema suhtumine õppetöösse, kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
- (4) Hoolsushindega „eeskujulik“ (E) hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannete täitmisel alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.
  - 1) Hoolsushindega „hea“ (H) hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannete täitmisel kohusetundlikult, on töökas, hoolas ning õpib võimetekohaselt.
  - 2) Hoolsushindega „rahuldav“ (R) hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt.
  - 3) Hoolsushindega „mitterahuldav“ (MR) hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannete täitmisel lohakalt ja vastutustundetult.
- (5) Õpilaste käitumist ja hoolsust hindavad aineõpetajad iga õppeveerandi lõpus. Klassijuhataja kannab koondhinded tunnistusele.
- (6) Toimetulekuõppe I kooliastmes hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust igal õppeveerandil täiendavalt sõnalise hinnanguga osaoskuste kaupa.

9. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

9.1. Teavitamisel juhendatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 55 sätestatud. Õpilaste ja vanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud kordade kohaselt. Teavitamisel järgitakse „Avaliku teabe seaduses“ ning „Haldusmenetluse seaduses“ teavitamisele sätestatud.

9.2. Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

9.3. Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi algul.

10. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

10.1. Õpiabisüsteemi etapid

- (1) Õpilaste toetamise osutamise eesmärgil toimuvad:
  - 1) õpilastega arenguestlused;
  - 2) ainealased konsultatsioonid;
  - 3) logopeediline töö
- (2) Koolis töötab sotsiaalpedagoog, kes toetab vastavalt oma pädevusele õpilasi.
- (3) Individuaalne õppekava (IÕK) koostamine ja rakendamine

Kooli õppeprotsessi üldsuunad on määratud põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas. Nimetatud õppekava on aluseks kooli õppekavale ja ainekavadele. Ainekavadest omakorda lähtub IÕK.

IÕK koostatakse mistahes klassi teistest oluliselt erinevate oskuste ja võimete õpilasele, kes vajab klassi ainekavast erinevat õppesisu ja tingimusi kas osaliselt või täielikult aine õppimisel või õpitegevuse ja käitumise suunamisel. IÕK koostamises osalevad kõik õpilasega tegelevad spetsialistid. Koostamist juhib HEV koordinaator.

IÕK rakendamise etapid

- (1) õpilase arengu kirjeldamine/ hinnang
- (2) eesmärkide püstitamine, vajaliku eriabi määramine
- (3) õppeprotsessi määramine
- (4) IÕK korrigeerimine
- (5) hinnang õppeaasta lõpus

10.2. Tegevused käitumisraskustega õpilase korral

10.2.1. Kui klassis on õpilane, kellel on käitumisraskused, mis põhjustavad olulisi raskusi töötamiseks koos oma klassikaaslastega samal ajal samas ruumis, siis tuleb rakendada vastavaid meetmeid. Koolis järgitakse käitumisraskustega õpilaste juhendamisel ja mõjutamisel järgnevat:

- (1) Distsipliiniprobleemide lahendamise võtete kasutamine õppetunnis.
- (2) Vestlused õpilasega (individuaalselt või kaasatud isikutega).
- (3) Vanema informeerimine olukorrast.
- (4) Käitumisplaani koostamine ja rakendamine.

- (5) Õpilase suunamine nõukoja ümarlauda, kutsudes ümarlauda koosolemisele vajadusel lapsevanema ja konstaabli.
- (6) Õpilase mitterahuldava käitumise arutamine õppenõukogus.
- (7) Tunnist kõrvaldamine individuaalse õppekava alusel, mille kohaselt saab õpilasele kehtestada erineva õppekorralduse. Toimub õppenõukogu otsusel ja lapsevanema nõusolekul.
- (8) Kodusõppe rakendamine.
- (9) Õpilase suunamine alaealiste komisjoni.

10.3. Tugiteenused

Individuaalse õppekava paremaks täitmiseks on koolis järgmised tugiteenused:

10.3.1. Eripedagoogi teenus, mille eesmärkideks on:

- (1) erimetoodikat kasutades suunata haridusliku erivajadusega lapse arengut ning soodustada psüühiliste protsesside ja isiksuse arengut;
- (2) kujundada õpilase verbaalseid või alternatiivseid kommunikatsioonioskuseid ning tegeleda õpilaste kõneraviga;
- (3) arvestada iga õpilase võimetega ning nendest lähtuvalt koostada individuaalsed eesmärgid, mis kajastuvad ka antud õpilase individuaalses õppekavas.

10.3.2. Logopeedi teenuse põhieesmärkideks on:

- (1) ennetada, vähendada ja ületada kõnelise arengu puudeid lastel, kellel ilmnevad raskused enese suulisel ja /või kirjalikul väljendamisel;
- (2) kommunikatsioonivõime hindamine;
- (3) kõne ja/või mitteverbaalse kommunikatsioonivahendite kasutamisoskuse kujundamine olulistest situatsioonides;
- (4) suhtlemisvalmiduse ja –soovi suurendamine/ taastamine;
- (5) suhtluskeskkonna kujundamine.

10.3.3. Füsioterapeudi teenuse põhieesmärkideks on:

- (1) täielikult või osaliselt taastada või säilitada tugiliikumisaparaadi või organsüsteemi funktsionaalne võime;
- (2) toetada funktsionaalsete häiretega õpilaste arengut, taastada kehaliste harjutustega häirunud funktsioone;
- (3) säilitada olemasolev võimalik tegevusvõime raske liikumispuude korral;
- (4) arendada peenmootorikat (kahe käe ja silma-käe koostöö); säilitada või parandada liigeste liikuvusulatus ning lihaste jõud ja vastupidavus

10.3.4. Sotsiaalpedagoogi teenuse põhieesmärkideks on:

- (1) tegelemine kasvatusraskustes perede ja koolikohustuse mittetäitmise probleemistikuga.
- (2) koolikohustuse täitmise jälgimine;
- (3) õpi-, käitumis- ja kohanemiskohustustega laste ja nende lähikeskkonnaga tegelemine;
- (4) koolivägivallajuhtumite lahendamine;
- (5) laste, vanemate ja õpetajate nõustamine;

- (6) kuriteoennetus ning koostöö lastekaitse-, sotsiaalhoolekande- ja korraaitesüsteemidega.
- (7) Sotsiaalpedagoogi ülesanneteks on:
- (8) aidata õpilasel oma probleeme teadvustada ja ennast analüüsida, et leida oma probleemile lahendus;
- (9) õpetada õpilast ise ennast hindama kooli, kodu ja üldsuse tasandilt lähtuvalt, seda muidugi lastevanemate kaasabil;
- (10) õpilaste abistamine ja nõustamine sotsiaalsete suhete kujunemise valdkonnas.

11. Karjääriteenuste korraldus.

11.1. Lihtsustatud õppes

- 11.1.1. Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.
- 11.1.2. Koolis viiakse läbi 9.klassi õpilaste ja vanemate teabepäev, milles tutvustatakse edasiõppimisvõimalusi lisaõppel ja kutsehariduses.
- 11.1.3. Koolis osutatakse õpilastele karjäärinõustamist, et kujundada valmisolekut tööturul parema rakendus saavutamiseks ja iseseisva otsustusvõime arendamiseks.
- 11.1.4. Kooli õppekavas on läbiva teemana karjääriõpetus.

11.2. Toimetulekuõppes

- 11.2.1. Karjääriteenust osutab klassijuhataja. Klassijuhataja nõustab edasiõppe võimalustest lapsevanemat ja õpilast.
- 11.2.2. Klassijuhataja selgitab koostöös kõigi last õpetavate pedagoogidega välja õpilase võimed ja oskused ning arvestab neid individuaalse õppekava koostamisel.
- 11.2.3. Klassijuhataja koostab koostöös lapsevanemaga õpilase koolijärgse tegevuse kava.
- 11.2.4. Klassijuhataja kogub infot ja nõustab õpilast ning lapsevanemat õppimis- ja tegevuskeskustes osalemise võimalustest.
- 11.2.5. Kool organiseerib võimalusel kohtumisi ja tutvumisreise HEV lastele koolijärgset õpet pakutavatesse õppeasutustesse ja keskustesse.

12. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

- 12.1. Õpetamise planeerimise ja õpetamise sisu läbimõelduse eesmärgil koostab õpetaja töökava, mis arvestab kooli arengusuunda ja eripära, õppeaasta eesmäärke, klassi omapära ja suundumust, õpilaste vaimseid võimeid ning füüsilise õpikeskkonna nõudeid ja kooli materiaalseid ressursse. Töökava on kooskõlas põhikooli lihtsustatud riikliku õppekavaga, kooli õppekavaga, ainekavaga ning vastab tunnijaotusplaanile.
- 12.2. Õpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö tunnis. Töökava koostamine ja arendamine kuulub aineõpetaja pädevusse. Aine töökavad on vormistatud üheks õppeaastaks õppeveerandite kalenderplaanina.

12.3. Õppesisu on liigendatud õppeteemade järgi. Näidatud on olulisemad alateemad ja käsitletavat põhimõistet..

12.4. Õppeaine õpitulemused on kavandatud lõimitult üld- ja valdkonnapädevuste ning läbivate teemadega.

12.5 Töökavas on märgitud ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise aeg ja moodused.

12.6. Klassijuhataja tööplaani koostamise aluseks on kooli sündmuste plaan, õppe- ja kasvatustöö üldeesmärgid algavaks õppeaastaks.

13.Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

13.1. Kooli õppekava muutmise algatamine

Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikult koos ettepanekute ja põhjendustega. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.

Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, siis algatab kooli põhimääruse muutmise kooli direktor.

13.2. Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine

Kui esitatud taotlus on asjakohane, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse ning positiivse otsuse korral valmistab ette kooli õppekava muudatused.

Kooli õppekava muudatused tuleb töörühmal ette valmistada kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu peab olema kooskõlas kehtiva õigusega.

13.3. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitamine enne selle kehtestamist arvamuse saamiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele.

Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Kooli direktor vaatab hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukogu arvamused läbi. Kui hoolekogu, õpilasesindus või õppenõukogu on leidnud, et kavandatavad õppekava muudatused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes viib kooli õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

13.4. Kooli õppekava kehtestamine

Kooli õppekava kehtestajaks on kooli direktor. Kooli õppekava kehtestatakse direktori käskkirjaga. Kui kooli direktor jätab kooli õppekava muudatused kehtestamata, siis algab kooli õppekava uuendamise või täiendamise protsess algusest peale.

13.5. Kooli õppekava muudatuste avalikustamine

Kool avalikustab kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel ja loob kooli raamatukogus võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks.

Kooli õppekava muudatused esitatakse kooli õppekava terviktekstis, näidates ära õppekava muutused viitega direktori käskkirja numbrile ja kuupäevale, millega õppekava muudeti. Samuti märgitakse muudatuse viite juurde muudatuse jõustumise kuupäev.

LISA: Valikained lihtsustatud õppel:

Liiklusõpetus

Inglise keel

Arvutiõpetus

Tehnikaõpetus

Valikained toimetulekuõppel:

Arvutiõpetus

Lihtsustatud õppe ainekavad

Toimetulekuõppe ainekavad

Lisaõppe ainekavad

Aineõpetajate töökavade struktuur